

Hvilken rettferdighet har Gud åpenbart med evangeliet?

Av Kåre Svebak

Innhold:

Guds universelle nådepakt i Jesu død. - Guds strenge og nådige rettferdighet. - Troens rettferdighet: Jesu Kristi lidende lydighet. – Åpenbaringsordets rettspråk om frelsen.

Artikkelens hovedtema er den rettferdighet som evangeliet åpenbarer i en bevitnet Jesus-historie. Jesu død forener rettferdiggjørelse og forsoning i Jesu persons hemmelighet og begrunner rettferdigjørelsen ved tro alene.

Skal vi i norsk sammenheng syng om begrunnelsen, er det vanskelig å finne en salme (1 Kor 2:2, jf Joh1:12, Rom 8:15f, Gal 3:26f). om Sønnens *aktive* lovoppfyllelse i tjenerskikkelsen. Det er underlig. Det er ikke mulig å forkynne rett om forsoning og rettferdiggjørelse ved tro alene uten Guds Sønns lovoppfyllelse i Jesu tjenerskikkelse. Det er omtrent som å legge ut i båt uten bunn. Den rettferdighet som er blitt åpenbart ved evangeliet «uavhengig av lov», den må begrunnes (Rom 3:21). Straks viser apostelen Paulus til «Loven og Profetene». De var menigheten i Rom fortrolig med. Men uten forkunnskaper, falt det naturlig å begrunne evangeliets troverdighet med Jesu oppstandelse fra de døde, slik Skriftene har sagt. Uten Guds begrunnelse i ord og handling mangler forkynnelsen *Guds* troverdighet.

Guds universelle nådepakt i Jesu Kristi død

Gud taler og handler i sine pakter på en slik måte at han alltid oppfylder sine forpliktelser og holder sine løfter. Guds oppfyllelse er alltid i samsvar med Guds rettferdighet. I så henseende er det ingen forskjell mellom lovpakt og løftepakt (nådepakt). I Guds lovpakt med sitt folk – Sinai-pakten, har Gud alle rettigheter, mens alle forpliktelser ble lagt på Guds utvalgte folk. I Guds universelle løftepakt med Abraham er forholdet motsatt: Gud har tatt på seg alle plikter og gitt menneskene alle rettigheter. I Jesu korsdød er begge oppfylt – både lovpakten og løftepakten, men på en slik måte at Guds strenge rettferdighet tjener Guds nådige rettferdighet.

Jes 53:5 – *han ble såret for våre overtredelser og knust for våre misgjerninger. Straffen lå på ham for at vi skulle ha fred, ved hans sår har vi fått legedom.* - Oppfyllelsen beror helt og fullt på Jesu persons hemmelighet, **v 11** – *Min rettferdige Tjener skal gjør de mange rettferdige når de kjenner ham, for han har båret deres synder.* - Det var om ham Moses sang i sitt avskjedskvad, **5 Mos 32:4** – *Han er Klippen, fullkomment er hans verk, rettferdige er alle hans veier. En trofast Gud, uten svik, rettferdig og rettvís er han.* Men hva med oss? Kan menneskets utorskap oppheve Guds trofasthet?

Rom 3:3f –Slett ikke! La det stå fast at Gud taler sannhet, men hvert menneske er en løgner. Slik står det skrevet: For at du skal få rett når du taler, og vinne når du fører sak.

Gud har ført sin sak mot en fallen menneskehet og vunnet på forunderlig vis:

Rom 4:24f – Vi skal få rettferdigheten tilregnet når vi tror på ham som reiste Jesus, vår Herre, opp fra de døde, han som ble overgitt til døden på grunn av våre synder og oppreist på grunn av vår rettferdiggjørelse.¹

Guds universelle nåde og tilgivende rettferdighet var årsaken til den nye pakt. Han påtok seg tjenerskikkelsen av fri vilje, og lydige til døden oppfylte han Guds lov i alle deler og bar Guds vredes dom i alles sted (Fil 2). Denne lidende lydighet har Gud stadfestet med Jesu Kristi oppstandelse fra de døde, slik Skriftene har sagt. Den Guds rettferdighet som evangeliet åpenbarer uavhengig av lov, er han som er Lovens oppfyller i alle deler og i alles sted. **Gal 4:4** – *i tidens fylde sendte Gud sin Sønn, født av en kvinne og født under loven. Han skulle kjøpe dem fri som stod under loven, så vi kunne få barnekår.* Han er den Guds rettferdighet som evangeliet åpenbarer uten lov. Troens rettferdighet i nåtid har sin årsak i fortid.

I fortid: **Jes 42:6** - Jeg, Herren, har kalt deg i rettferd og grepet din hånd. Jeg har formet deg og gjort deg til en pakt for folkene, til et lys for folkeslagene. **Mt 26:27f** - han tok en kalk, takket, gav dem og sa: «Drikk alle av den! For dette er mitt blod, paktens blod, som utøses for mange til syndenes forlatelse. **Rom 5:10** – Da vi ennå var Guds fiender, ble vi forsonet med ham ved hans Sønn's død.

I nåtid: **1 Joh 2:1f** – om noen synder, har vi en som taler vår sak hos Faderen, Jesus Kristus, Den Rettferdige. Han er en soning for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verdens. **Heb 5:8** - Enda han var Sønn, lærte han lydighet av det han led. Da han hadde nådd fullendelsen, ble han opphav til evig frelse for alle dem som adlyder ham.

Siterte steder illustrer det nødvendige vilkår for Guds forsoning med verden i Jesu korsdød, da Guds enbårne Sønn i Jesu skikkelse oppfylte loven i alle deler og i alles sted. Gjennom hans lidelse, død og oppstandelse lærer vi Gud å kjenne i hans nådige sinnelag for sin egen skyld, av grunner som overgår all forstand.

Guds strenge og nådige rettferdighet

Apg 3:14 – Dere fornektet *Den Hellige og Rettferdige* og bad om å få løslatt en morder. **7:52** (Stefanus)– dere som fikk loven overgitt ved påbud fra engler, men ikke har holdt den. **22:14** – (Den Oppstandnes ord til Paulus:) Våre fedres Gud har utvalgt deg til å kjenne hans vilje, til å se *Den Rettferdige* og til å høre hans egen røst.

Guds gode skapervilje, tydeliggjort i Tibudsloven, krever kjærligheten til Gud og vår neste som oss selv – ikke så godt vi kan, men intet mindre enn hundre prosent. Det var dette krav Jesus innskjerpet overfor farisøerne. **Mt 5:46** – *Vær da fullkomne, slik som deres himmelske Far er fullkommen.* Da må hver munn tie og hele verden stå skyldig for Gud, vår Skaper og Dommer (Rom 3:19). Loven åpenbarer Guds strenge rettferdighet. Uten den rettferdighet som loven krever, kan ingen se Gud (v 8).

---

¹ V 24 består av to parallelle setninger som begge innledes med dià. Både parallellen og sammenhengen krever oversettelsen «på grunn av» i begge setninger.

Likevel vil mennesket være sin egen gud, bundet til seg selv. Bindingen kalles «frihet», forstå det den som kan. Vår fortjente dom er bannet, eller utstøtelsen «i mørket utenfor» (Mt 8:12, 22:13). Konsekvensen for tid og evighet er begripelig. Gud er Gud. Mennesket er menneske. Med flukten fra eget ansvar tar vi hverken oss selv eller Kristi kors på alvor.

Stilt overfor lovens dom, fins ingen utvei. Overprøving er utelukket. Da skjer det utenkelige: Gudmennesket Jesus trer inn, tar seg av vår sak, og åpenbarer Guds rettferdighet uavhengig av loven (Rom 3:25, Jes 63:1-3, Åp 19:13). Frifinnelsens årsak fins i Gud – ikke vilkårlig, men i samsvar med sitt råd fra evighet av (Mt 25:34, Ef 1:4), og gitt med løftet til Abraham (1 Mos 12:3).

På lovpaktens grunn fører Gud sak mot sitt folk, **Hos 4:1** – *Hør Herrens ord, dere Israels sønner! /.../ For det er ingen sannhet og troskap og ingen gudskjennskap i folket. De sverger og lyver, myrder og stjeler, bryter ekteskapet og farer med vold, bloddåd følger på bloddåd. Derfor skal landet visne, og alle som bor der, tæres bort, både markens dyr og himmelens fugler, selv fisken i havet skal utryddes* (Jes 3:13-15). Om Guds dom over folkene, se Joel 3:8-20, Sal 9:6-11.

Menneskene demonstrerer i ord og adferd et liv under syndens herredømme. De gjør seg fortjent til Guds straffedom med sitt harde og ubotferdige sinn, og ved å la seg lede av urett (Rom 1:18ff, 2:5ff). Guds gode skapervilje avslører vår onde menneskenatur. Tibudsloven tydeliggjør Guds skapervilje. Jesu undervisning skjerper kravet. Avslørt blir vantroens frukter, og avsagt blir Guds strenge rettferdighet og vår fortjente fordømmelse. Blir ikke Guds rettferdighet åpenbart uavhengig av loven, blir loven Guds anklageskrift mot enhver.

Rom 3:19f – Vi vet at alt det som loven sier, gjelder dem som har loven, for at hver munn skal tie og hele verden stå skyldig for Gud. Ikke noe menneske blir rettferdig for Gud på grunn av gjerninger som loven krever. Ved loven lærer vi synden å kjenne. Kol 2:14, 23-25.

Her merker vi oss at Guds lov tjener evangeliet, som åpenbarer Guds nådige rettferdighet "uavhengig av loven" (Rom 3:21).

Jer 23:5f – Se, dager skal komme /.../ da jeg lar *en rettferdig spire* vokse fram i Davids ætt. Han skal være konge og styre med visdom og *gjøre rett og rettferd* i landet. /.../ Og dette er navnet han skal få: *Herren, vår rettferdighet*. Jes 53:11l. Joh 5:43ff.

Oppfyllelsen har Gud bevitnet da han oppreiste Kristus fra de døde. Da oppstod «Herren, vår rettferdighet». Han er vår evige rettferdighet, vårt evige liv og vår evige velsignelse. Og det er han *før* vi ble født, og *før* vi kommer til troen.

Guds strenge og nådige rettferdighet er begge stilt frem for verden i en korsfestet Jesus. Der blottstiller Gud sin nidkjærhet av kjærlighet til sitt verk, den Guds hellighet krever. Og der er Guds løftepakt stilt frem for verden med den velsignelse som Gud lovte Abraham. Løftepakten er eldre enn lovpakten, som er innordnet løftepakten og tjener den. **Rom 10:4** – *Kristus er lovens ende, så hver den som tror, blir rettferdig for Gud* (Joh 3:18, Apg 13:39, Gal 3:23f).

Velsignelsen utført med korstegnet, markerer Guds kjærlighet som langt overgår hans nidkjærhet. «*SÅ har Gud elsket verden*» (Joh 3:14). Gud er en forsonet Gud, og Guds rettferdige Tjener Jesus er Guds rettferdighet til alle. Døden har ingen makt over ham som nå er

vår rettferdighet ved Faderens høyre (Joh 16:10, 1 Joh 2:2). Den rettferdighet som er blitt åpenbart ved evangeliet, er en fremmed rettferdighet – utenfor oss. La meg anføre tre illustrasjoner:

Første illustrasjon: Rom 3:19-26 - alt det som loven sier, gjelder dem som har loven, for at hver munn skal tie og hele verden stå skyldig for Gud. Ikke noe menneske blir rettferdig for Gud på grunn av gjerninger som loven krever. Ved loven lærer vi synden å kjenne. Men nå er Guds rettferdighet blitt åpenbart uavhengig av loven. Om den vitner Loven og Profetene. Dette er Guds rettferdighet som gis ved troen på Jesus Kristus, til alle som tror. Her er det ingen forskjell, for alle har syndet, og de har ingen del i Guds herlighet. Men ufortjent og av hans nåde blir de erklært rettferdige på grunn av forløsningen i Kristus Jesus. Ham har Gud stilt synlig fram for at han ved sitt eget blod skulle være et sonoffer for dem som tror. Slik ville Gud vise sin rettferdighet. For tidligere hadde han i sitt tålmod båret over med de syndene som var begått. Men i vår tid ville han vise sin rettferdighet, både at han selv er rettferdig, og at han erklærer den rettferdig som tror på Jesus.

Andre illustrasjon: Åpenbaringsboken, kap 19: Det kommer ikke til noe sluttoppgjør med Guds fiendemakter i den ytterste dom. Rytteren på den hvite hest seirer med sverdet som går ut av hans munn. Han er «Guds ord» og «herrenes Herre» (17:14). Bak ham følger hæren hans på hvite hester, kledd i fint lin, hvitt og rent (v 11ff). Linet er de helliges rettferdige gjerninger (v 8). Vi forstår: De er kledd i «frelsens kappe /.../ rettferdighetens kappe» (Jes 61:10), og har seiret *al-lerede* (12:11).. Denne hær er nærmest for statister å regne. Ordet – deres herre, *har seiret*.

Slaget uteblir. Guds kirkehær er «de som kommer ut av den store trengsel, og som har vasket sine klær og gjort dem hvite i Lammets blod» (7:14, jf Gal 3:26, Ef 5:25-27, Åp 21:9). Slik fremstiller Johannes den gave-rettferdighet som Gud tilregner troen. Det gjør han uten bruk av rettstermer fra den gamle pakt. Deretter kommer Kristus med Guds fullendte rike på den nye jord, hvor bryllupsmåltidet er gjort ferdig for Lammets kirke (14:4, 19:9, Mt 22:4, 11f).

Tredje illustrasjon: Det himmelske bibliotek. Åp 3:5 – *den som seirer, skal bli kledd i hvitt, og jeg vil aldri stryke hans navn ut av Livets Bok, men kjennes ved hans navn for min far og hans engler.*

Ordene stadfester Guds nådepakt i Kristi blod. Den som seirer, har alle rettigheter, mens Kristus tar alle plikter på seg og sørger for seieren. På nådens vilkår – og begrunnet i Guds trofasthet, står navnet skrevet i Livets Bok. Kristi løfte gjelder den bekjennende kirke, som med Kristus til gave, etterfølger ham som eksempel (14:4; jf Mt 10:32f).

Den endelige dom, Åp 20:11ff, lar oss forstå at det himmelske bibliotek må være stort – om ikke i volum, så med hensyn til datatilfang. De døde ble dømt etter sine gjerninger (jf 10:8). Her er ingen nåde, for målestokken er Guds hellige lov (21:27). Unntaket gjelder dem som står oppført i Livets Bok. Denne ene bok blant de mange sier ingenting om gjerningene, for frelsen har en annen årsak, nemlig Kristi lidende lydighet. «Livets Bok» - det er en megetsigende boktittel om vår rettferdighet for Gud. Guds rene Lam er verdens syndebærer og vår rettferdighet for Gud. Samtidig står løftet om nådelønnen fast (Mt 5:11f). De rettferdige gjerningene følger med dem (Åp 19:8, 21:27).

Guds handlemåte er underfull. Guds nådige rettferdighet opphever ikke Guds strenge rettferdighet, men stadfester den. Forholdet markerer forskjellen mellom lov og evangelium

i Guds frelsesplan. Denne forskjell og sammenheng har utspring i Guds hellighet, slik hans åpenbaringsord viser ham: Gud er nidkjær for sitt verk, men hans kjærlighet er langt større.

Denne grunnleggende viten om Gud beror ikke på spekulasjon og tankespinn (herlighetsteologi), men på forskjellen mellom nådepakt og lovpakt i frelseshistorien. Vi vender stadig tilbake til disse forskjeller, som begrunner og medbestemmer alt hva Konkordiebo-
kens bekjennelsesskrifter sier om Gud, mennesket og verden.

Til selvstudium: 5 Mos 27:11-26. 2 Kor 3:7-11 (fordømmelsens embete og rettferdighets embete el Åndens embete – prekenembetet i den nye pakt i Kristi blod).

Lk 18:13f (tolleren i templet). Ef 2:3-9. 1 Joh 1:9, 2:1f. Gal 3:22 (jf v10 og 13f, 4:4f).

Steder til sammenligning: Jf Rom 7:9 med v 24f. - Jf Rom 8:1f med v 33ff. - Jf 1 Kor 4:3f med 15:55-57.

Troens rettferdighet: Jesu Kristi lidende lydighet

Troens rettferdighet består i Jesu Kristi, Guds Sønns lidende lydighet like fra unnfangelsen til hans død på korset. Derfor kan «gjøre de mange rettferdige når de kjenner ham», Jes 53:11. «De mange» er en hebraisk uttrykksmåte for «alle». Men hvordan kan han gjøre alle rettferdige? Den ene Rettferdige har båret alles synder. Derfor får alle tilbake ham som er alles rettferdighet. Derfor oppstod han rettferdiggjort av graven for å være deres rettferdighet når vi lærer av evangeliet å kjenne ham. Da kjenner vi i hans trofasthet og selvhengivende kjærlighet, lik en venn å stole på i liv og død.

Gud skaper dette uforbeholdne tillitsforhold ved evangeliet. Gud regnet ikke Abraham rettferdig på grunn av troen, men fordi han trodde Gud. Troens rettferdighet er den rettferdighet som er blitt åpenbart med evangeliet uavhengig av lov. Da må troens rettferdighet ha vært en virkelighet *før* den ble åpenbart. Virkningen – troen - kan ikke være årsaken. Flere bibeloversettelser roter til forholdet.² Hører fornyelsen med til frifinnelsens årsak? I så fall er det tale om frifinnelse med forbehold om fornyelse. Da er man falt ut av nåden (Gal 2:21, 5:4). Den rettferdighet som Gud tilregner troen, er Jesus, Den Rettferdige, gitt av nåde.

Han hadde ikke gjort noen synd, og svik fantes ikke i hans munn, skriver apostelen Peter (1 Pet 2:22, jf Joh 8:45-47, osv). «*Den Rettferdige led for urettferdige*» (3:18, jf 2:21ff, Heb 9:28f). Peters ord henspiller på **Jes 53** (4f, 7, 9, 11f).

Senere - i påskeperspektivet – ble tittelen «*Den Hellige og Rettferdige*» - alternativt «*Den Rettferdige*» - brukt i omfattende mening som en bekjennelse til Jesu person og verk (Apg 3:14f, 7:52f, 22:14. Jf 1 Kor 15:1-3). Gud har i Jesus fra Nasaret oppfylt løftet om Profeten – en profet «*som meg*» (5 Mos 18:15). Det er ham vi skal høre (Mt 17:5, Joh 1:46ff, 6:14). Jesu persons hemmelighet er foreningen av Gud og mennesket i jomfru Maria's morsliv. Dette største av alle Guds undergjerninger er forutsetningen for Guds forsoning med verden i Jesu Kristi død på korset (2 Kor 5:19, Rom 3:24f). Den Rettferdige oppfylte

---

² NO 2001, se 1 Mos 15:6: Abram trodde Herren, og *derfor* regnet Herren ham som rettferdig. – Hvor kommer «derfor» fra? Jf Rom 4:6, Gal 3:6. Denne årsaksforklaring leder med stor konsekvens til en tilslørende oversettelse av Gal 3:25 – dere er alle Guds barn *i kraft av troen* på Kristus Jesus. Tislørt blir ham som er årsaken til troens rettferdighet. Sammenhengen krever at grunntekstens dià blir oversatt med «ved».

Guds lov i alle deler da han døde som Guds rene Lam og verdens syndebærer (Mt 26:28, Apg 20:28). Derfor ble vi alle erklært rettferdig i ham. Hvordan kan vi vite det? Gud reiste Jesus opp fra de døde og lot ham vise seg flere ganger for apostlene sine og mange andre vitner. (Apg 2:24, 3:15, 4:10, 10:40, 13:30, 34). Se nærmere Peters taler: Apg 2:32-35, 10:34-41, 13:26-39).

Rom 1:17 – *Den rettferdige skal leve ved tro* (Hab 2:4, jf Joh 3:36a, Rom 3:21f, Gal 3:11-14). Rettferdiggjørelsen ved tro – uavhengig av lovgjerninger, er fra første stund forankret i Guds vitnesbyrd, «som reiste Jesus, vår Herre, opp fra de døde», Rom 4:24 (8:11. Jf 1 Kor 6:14, Gal 1:1, Ef 1:20, Kol 2:12, 1 Tess 1:10, 1 Pet 1:21). Like fra begynnelsen er det tale om Jesu, Guds Sønn eksodus fra denne verden med følger for dem som kommer til tro og lar seg døpe til Jesu død. Vi er kalt til å etterfølge Kristus i hans eksodus. I dåpen ble vi reist opp fra døden i våre synder. Frelst av nåde, er vi kalt til å etterfølge Kristus med ham til eksempel (Apg 2:38, Rom 6:11, Ef 2:10).

Like fra kirkens begynnelse i Jerusalem er den oppstandne Kristus troens rettferdighet – og ingen annen. Her er det ikke tale om noen «paulinsk» enn si «luthersk» særtradisjon, men om *den nytestamentlige tro*, sikkert bevitnet og begrunnet i den rett utlagte Skrift fra dens Herre (1 Kor 15:1-11). I likhet med de andre apostlene har også Paulus mottatt evangeliet fra Herren (Gal 1-2). Også Paulus forkynte den rettferdighet som evangeliet åpenbarer uavhengig av loven (Rom 4:24f). Deretter følger apostelens skriftbevis med Kristus som motstykke til den første Adam, fulgte av det såkalte «dåpkapitlet», kap 6.

Motivene er sammenvevd. Det er lett å betone forsoningen på bekostning av det grunnleggende – Jesu persons hemmelighet og hans gjerning som Lovens oppfyller gjennom hele sitt liv. Troens rettferdighet for Gud består i Jesu, Guds Sønn lidende lydighet – og ingenting annet. Hva Gud har sammenføyd, det får vi holde sammen.

Illustrasjon: 2 Kor 5:19-21 – Det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han overgav ordet om forsoningen til oss. Vi ber dere på Kristi vegne, la dere forsones med Gud! Han som ikke visste av synd, har han gjort til synd for oss, for at vi i ham skulle bli Guds rettferdighet.³

Ordene sammenfatter Kristi liv og død i ettertid - i påskeperspektivet. Vi kjenner ham ikke slik mennesker kjenner hverandre, men evangeliet lar oss kjenne ham som døde og oppstod for alle, 2 Kor 5:15f. Vi kjenner ham ved troen – ikke umiddelbart, men gjennom apostelordets lære fra ham, v 20. Virksom med evangeliet, møter han oss indirekte i en ny virkelighet. V 17 – *Derfor, hvis noen er i Kristus, er han en ny skapning. Det gamle er borte, se, det nye er blitt til.* – På dåpens grunn – ved troen, blir vi hva vi er i Ham som oppstod rettferdiggjort for alle, v 14.

Med Guds rettferdighet til gave, er det ingen fordømmelse for den som er i Kristus Jesus (Rom 8:1). Troen anvender Guds rettferdighet – Jesus Kristus, enhver på seg selv. Fri-kjent hos Gud, har vi fred med Gud og går til vår gjerning med Jesus Kristus til eksempel. *Hele* veien er Kristi rettferdiggjørelse frifinnelsens årsak. *Hele* veien er syndenes forlatelse

---

³ Grunntekstens genometha – aorist konjunktiv av ginomai, krever oversettelsen «bli» - ikke «få».

vår støttestav. Den er *hele* veien vår eneste grunn til barnekår hos Gud og arverett hos ham. Da trives troen sammen med gjerninger som har Guds ord og befaling for seg.

Det er verdt å merke seg at den nytestamentlige tro ikke er ny med henblikk på Det gamle testamente. Oppfyllelsen er ny, men innholdet er gammelt nytt, beskrevet hos «Moses og Profetene». Oppfyllelsen lar oss se Jesu person og verk i *påskeperspektivet*, slik den Oppstandne utla det som stod skrevet om ham (Lk 24). Dette perspektiv opplyser Bibelens rettsspråk om menneskehetens frelse og det nye livet «av tro til tro» (Rom 1:17). Språkbruken er eiendommelig, også kalt "Den Hellige Ånds språkbruk". La oss se nærmere på den!

Åpenbaringsordets rettsspråk

Nytestamentets skrifter skiller ikke rettferdiggjørelse og forsoning. Ordbruken gjelder samme sak - Guds frelsesverk. Likesom Guds forsoning med verden er en fortidig hendelse, så er også Sønnens rettferdiggjørelse etter sin menneskenatur en fortidig hendelse. Men innfallsvinkelen er forskjellig. Ordet forsoning plasserer oss i templet, rettferdiggjørelse i rettssalen.

Rettferdiggjørelse i rettslig (forensisk) mening er vanlig i hele Bibelen, og blir ofte brukt i motsetning til fordømmelsen (5 Mos 25:1, Rom 5:18). Derfor blir ordet "rettferdiggjøre" også brukt om Guds forsoning med verden i Kristi død:

Eksempler: Rom 5:9f (1-11) – Da vi nå er blitt rettferdiggjort (= forsonet) i hans blod, skal vi desto mer bli frelst ved ham fra vreden. Om vi blev forsonet (= rettferdiggjort) med Gud ved hans Sønnens død, mens vi var fiender, skal vi desto mer - da vi er forsonet (= rettferdiggjort), bli frelst ved hans liv. **1 Joh 2:2** – (Kristus Jesus) er forsoningen (= rettferdiggjørelsen) for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verdens.

Likevel hender det at evangeliet om synderens rettferdiggjørelse for Kristi skyld blir forkynt uten begrunnelsen i *Kristi* rettferdiggjørelse. Men var han ikke lovoppfylleren i alles sted (Mt 5:17), var han heller ikke Guds rene Lam og verdens syndebærer (Mt 20:28).

Denne språkbruk gir innsyn i Jesu utleggelse av «Skriftene». Vår posisjon i nåtid er den samme som for de to Emmaus-vandrerne den gang (Lk 24). Skal vi kunne fatte den rettferdighet som er blitt åpenbart med evangeliet, må vi følge deres eksempel - høre, lese og arbeide med ordene i under veiledning av Bibelens Herre. Forskjellen beror på vårt indirekte forhold til den Oppstandne. Vi er henvist til apostelordets lære fra ham (Lk 10:16), gitt videre til kirken med ord og termer bestemt *av nåderetten i Guds rike*. Her er noen eksempler på rettslig (forensisk) språkbruk:

Josefs bror **Juda** fant det nytteløst å *erklære seg selv uskyldig* for Gud (1 Mos 44:16). –

Dommerne skal *frikjenne* den som har rett, og dømme den som er skyldig (5 Mos 25:1).

Når noen kom til kong David for å få dom i en sak, pleide **Absalom** å si, 2 Sam 15:4 - Bare de ville sette meg til dommer i landet! Da kunne alle som hadde en trette eller sak, komme til meg, og jeg skulle *hjelpe dem til å få sin rett*.. – Det var i strid med Guds lov, 2 Mos 23:7 - Ta ikke imot bestikkelser! For bestikkelser gjør klarsynt mann blind og skader saken for dem som har rett.

Med en **Asaf**-salm istemmer vi den elendiges bønn: *Hjelp* fattige og farløse *til å få sin rett*, frikjenn de arme og trengende (Sal 82:3).

Da templet ble vigslet, ba kong **Salomo** blant annet: «*Frikjenn* den rettferdige og la ham få igjen for sin rettferd» (1 Kong 8:31f).

Om **Herrens rettferdige Tjener** står det i Jes 53:12: Derfor overgir jeg de mange til ham, de mektige skal han få til bytte fordi han gav sitt liv til døden og ble regnet blant overtreidere. Han bar de manges synd og gikk i forbønn for syndere.

Anvendt på frelsen, gjenspeiler denne språkbruk *forholdet* mellom frifinnelse og fornyelse, eller synderens rettferdiggjørelse og helliggjørelse,. Frifinnelsen er fornyelsens vilkår. Derfor er frelseshistoriens høydepunkt Den Rettferdiges *rettergang med en lykkelig utgang* for alle trelles under Guds fiendemakters okkupasjon.

Gud har hørt «den elendiges» rop, **Sal 35:23** – *før min sak!* (43:1, 119:154). Men det var en underlig rettergang. Gud førte sak mot oss med sin enbårne Sønn som vår stedfortreder, så ille plaget. Sønnen led i sin menneskenatur syndens nød – de fortaptes og fordømmtes nød, **Sal 22:2** - *Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?* Da må vi ikke glemme Jesu perspektiv, v 22ff - Du bønnhører meg, osv. I samme perspektiv talte Peter på Pinedagen: Vi har korsfestet «herlighetens Herre» med våre synder, men Gud hørte Den elendiges rop, reiste ham opp fra de døde og gjorde ham til Herre og Messias (Apg 2:32-34). Guds kirke i den nye pakt har syndenes forlatelse, liv og udødelighet vunnet med *Guds blod* (Apg 20:28).

Tekster: Mt 16:13ff, 18:18, Joh 20:23. 2 Kor 3 og 5:18-21. 1 Tim 4:16, Dan 12:1-3.

Åpenbaringsordets rettspråk varierer mellom synonym og dialektisk ordbruk, mellom varierende ord og uttrykk, og veksler mellom ikke-tilregning og tilregning. La oss se nærmere på denne språkbruk!

Den synonyme ordbruk

Paulus siterer ordene om Abraham som trodde Herren, **1 Mos 15:6** – (Gud) «*regnet ham det til rettferdighet* (NO 1930). Paulus anvender Abrahams tro på «den som ikke har gjerninger, men som tror på ham som *erklærer* den ugudelige *rettferdig*» (Rom 4: 3, 5). Å tilregne rettferdighet og å erklære rettferdig er samme sak.

Som skriftbevis anfører Paulus sitatet fra **Salme 37:1f** (NO 1930) – Salige er de hvis overtredelser er *forlatt*, og hvis synd er *skjult*, salig er den mann som Herren *ikke tilregner synd*. – Å forlate, skjule og ikke tilregne synd er synonyme ord om samme sak (Rom 4:7f).

Under talen til synagoge-menigheten i Pisidia sa Paulus, **Apg 13:38f** (NO 1930), at han ved Jesus Kristus forkynte *syndenes forlatelse* for dem, «og fra alt det som dere ikke kunne *rettferdiggjøres* fra ved Mose lov, *rettferdiggjøres* i ham enhver som tror». Her betyr «rettferdiggjøre» det samme som å forlate, tilgi, frikjenne eller ikke tilregne synd.

Ordbruken om forsoning og rettferdiggjørelse uttrykker samme sak, **Rom 5:9f** – Når vi nå *er blitt rettferdiggjort* (= forsonet) i hans blod, hvor mye mer skal vi ikke da gjennom ham *bli frelst* (= erklært rettferdig, frikjent) fra vreden. Da vi ennå var Guds fiender, *ble vi forsonet* med ham ved hans Sønnns død. Når vi nå *er forsonet*, hvor mye mer skal vi ikke da *bli frelst* (= erklært rettferdig, frikjent) ved hans liv. Jf 2 Kor 5:19, 21.

Tit 3:4-7: *Gud frelste oss* i dåpen - ikke på grunn av gjerninger som vi hadde gjort i rettferdighet, men *fordi Gud er barmhjertig*. «Slik skulle vi *stå rettferdige* for Gud *ved hans nå-*

de. - Da apostelen Paulus holdt avskjedstalen for prestene og biskopene i Efesus-menigheten, overga han dem «til Gud og hans *nådeord*» (Apg 20:32 NO 2001)).

Apostelen Peter bruker verbet "å frelse" synonymt med "å rettferdiggjøre", f eks **Apg 4:12** - *Det er ikke frelse i noen annen, for i hele verden er det blant mennesker ikke gitt noe annet navn som man kan bli frelst ved* (se 15:1, 11. Jf Paulus, Gal 2:16, Ef 2:5).

Dialektisk ordbruk

Den tilregnede rettferdighet blir ofte uttrykt ved hjelp av motsetninger:

Guds *velsignelse* er det motsatte av Guds *forbannelse* (Gal 3:9f, Apg 3:25).

Å *bli Guds rettferdighet* i Kristus er det motsatte av å *gjøre til synd* (2 Kor 5:21).

Å *løse* synder er det motsatte av å *binde* synder (Mt 16:19, 18:18, Joh 20:23).

I sin forsvarstalen for kong Agrippa, illustrerte Paulus *syndenes forlatelse* i motsetningen til *lenkene* han bar (Apg 26:29, jf Jesus-ordet, v 18).

Å *frelse* er det motsatte av å *fordømme*. **Mk 16:16** – Den som tror og blir døpt, skal *bli salig*, men den som ikke tror, skal *bli fordømt* (jf Mt 1:21, 9:2, Rom 5:1, Apg 13:39).

Omskrivende ord og uttrykk:

De som oversatte «Moses, Profetene og Salmene» til gresk (*Septuaginta*), var så fortrolig med den hebraiske uttrykksmåte at de ofte foretrakk ordet "miskunnhet" fremfor "rettferdighet" (dikaiosynæ). *Eksempler*: 1 Mos 19:19, 20:13, 21:23, 32:10. Men overført på Nytestamentet, vil denne fremgangsmåte passe dårlig i mange sammenhenger.

Herrens apostler måtte avpasse forkynnelsen til tilhørere i den greske kultursammenheng. Ukjent med åpenbaringsordets rettsspråk og bibelhistorien, valgte de en språkform som tilhørerne var fortrolig med. Johannes-skriftene i Nytestamentet skiller seg ut med et språk som synes enkelt for oss. Det samme gjør evangelistene Markus og Lukas. Hvor Paulus utdyper læren med skriftbevis og rettstermer fra Det gamle testamentet, opplever vi et språk som for oss er krevende. Ordene fører inn i kristentroens dybder (jf progresjonen i Romerbrevets læredel).

Nevnt er Peters tale på Pinsedagen (Apg 2), og talen som Paulus holdt til sitt forsvar for kong Agrippa (Apg 26). I samtalen med filosofene på Areopagos (Apg 17:21ff) grep Paulus fatt i deres tanker om en gud som var ukjent for dem. Derfra fortsatte han med Guds opprettholdende gjerning inntil Dommens dag, da Jesus Kristus skal utøve Guds dommergjerning og forklarte at dette har Gud gjort troverdig ved å oppreise ham fra de døde. Da gjorde mange av filosofene narr av ham, mens andre ville vite mer. Hva var problemet?

Hva Gud hadde gjort troverdig i handling, det brøt med *sannhetskriteriene* i den antikke verden – at bare det er sant som er blitt trodd av mange med stor utbredelse i lange tider. Her merker vi oss at Paulus prioriterte Jesu oppstandelse fremfor skriftbevis.

Evangeliet lar seg omskrive på flere måter, men også i kortere eller lengre form. I *kortform*: Joh 3:16-18, 5:24. 1 Joh 1:7, 2:12, 3:14. Rom 3:26, 5:9. 1 Kor 6:11. Kol 1:13. Andre steder *utdyper* evangeliet med flere ord. *Eksempler*: Apg 2:38 omskrevet i Tit 3:5-7. Apg 3:19 omskrevet i Kol 2:12-14. Apg 10:43 omskrevet i Rom 3:21-26.

Ikke-tilregning og tilregning

Først *ikke-tilregning*: Frelsens gave består i syndenes forlatelse – og ikke i noe annet. Gud tilregner oss ikke syndens lønn, men Kristus – sydebæreren - til gave. **Heb 9:22** - *Uten blodsutgytelse, blir det ingen forlatelse* (jf 2 Mos 23:7). Frifinnelsens årsak er ikke troen, men Guds rene Lam, sydebæreren Jesus Kristus (Joh 1:29, Åp 5).

Så *tilregning*: Ved evangeliet tilsier Gud oss syndsforlatelsen av nåde – gratis, på grunn av Kristi fortjeneste – og ikke av noen annen grunn. Troen anvender gaven og har Guds rettferdighet – Jesus Kristus. Den oppstandne Kristus er Guds rettferdighet, det er en *virkelig* rettferdighet, gitt den enkelte i dåpen til Jesu død for å leve det nye livet med den Oppstandne (Rom 6:3-11, jf 1 Pet 2:21ff, 3:8ff).

Gal 3:26f – Alle er dere Guds barn ved troen i Kristus Jesus. Dere, så mange som er blitt døpt til Kristus, har kledd dere i Kristus.

Med den rettferdighet som evangeliet åpenbarer, er Gud virksom og skaper den situasjon da et menneske anvender Kristi lidende lydighet på seg selv (1 Kor 2:2, jf Joh1:12, Rom 8:15f, Gal 3:26f). Med Kristus til gave, gitt av nåde, lever vi som Guds *kjære* barn med ham til eksempel. (Joh 3:36, jf Mk 16:16a). Denne forskjell og rekkefølge mellom gave og eksempel er av grunnleggende betydning for frelsesvisshet, når gaven anvendes i den daglige omvendelse på dåpens grunn. Den kristnes livsmønster er Jesu eksodus fra lidelse og død til oppstandelsen på den tredje dag (jf Luthers forklaringer til De ti bud).

Dåplivet starter ikke i det lovede land, men med forsakelsen og troen, og arter seg som et stadig oppbrudd fra Guds fiendemakter – djevelen, verden og vår egen onde menneskenatur. Dette exodus skjer i tillit til Guds løfte, gitt i dåpen, alltid underveis gjennom kors og trengsel mot Guds fullendte rike. Dagsordren lyder, **Mt 26:41** – Våk og be! (25:13). Dagen nærmer seg, da Gud setter sluttstrek for frelsens historie.

Først kommer Ikke-tilregning på grunn av Kristi fortjeneste *i fortid*. Deretter følger tilregningen *i nåtid*, når evangeliet lar oss kjenne Gud i hans trofasthet dag for dag.- Denne tillit lar Gud være Gud, og oppfyller budet «Du skal ikke ha andre guder utenom meg». Den tro som gave-evangeliet virker, har Guds Rettferdighet - Jesus Kristus, og mangler ingen ting.

En *illustrasjon* gir sammenstillingen i Luthers forklaring til andre trosartikkel: «*Min Herre*» er Jesus Kristus, sann Gud og sant menneske, «*som har gjenløst meg /.../ med sin uskyldige lidelse og død*» (= ikke-tilregning). Dette har han gjort for at jeg skal "*tjene ham i evig rettferdighet, uskyldighet og salighet*" (= tilregning). I forholdet ikke-tilregning og tilregning merker vi oss tre ting:

1) *Gud har på underfullt vis skaffet undertrykte rett overfor undertrykkere.*

Sal 7:9-11 – Herre, du som dømmer folkene, hjelp meg til min rett, for jeg er rettskaffen og hel i min ferd. Gjør ende på de gudløses ondskap, men la den rettferdige bli stående! Du som prøver hjerner og nyrer, du er en rettferdig Gud. Gud er mitt vernende skjold, han frelser de oppriktige av hjertet. 82:2-4, 103:6.

2) *Nådepaktens Gud har oppfylt alle plikter og gitt alle den samme nåderett hos ham.*

Sal 143:2 – ingen som lever, er rettferdig for deg. **Ord 20:9** – Hvem kan si: «Jeg har holdt hjertet rent, nå er jeg rensset for synd?» **51:2** – Vær meg nådig, Gud, i din trofasthet, slett ut mine overtredelser i din store barmhjertighet. **32:1f** – Salig er den som har fått sine overtredelser tilgitt og sine synder skjult. Salig er det menneske som Herren ikke tilregner skyld, og som er uten svik i sin ånd.

- 3) *Evangeliet åpenbarer Guds nådige sinnelag, som fins før evangeliet åpenbarer den for oss uavhengig av loven.*

Jer 33:16 – I de dagene skal Juda bli frelst og Jerusalem bo trygt. Og dette er navnet byen skal få: «Herren, vår rettferdighet». **Jes 45:4** – For min tjener Jakobs skyld, for Israel, som jeg har utvalgt, har jeg kalt deg og gitt deg et hedersnavn, enda du ikke kjente meg.

Rom 1:16f – evangeliet /.../ er en Guds kraft til frelse for alle som tror /.../ i det åpenbares Guds rettferdighet, av tro og til tro, slik det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro. Rom 3:26, 5:21, 1 Kor 1:30, 2 Kor 5:21.

Bekjennelsesskriftene om språkbruken:

1. I bekjennelsesskriftene fra kirkens reformasjon er det ikke lagt vinn på begrepsdefinisjoner og systematisk orden i begrepsbruken (jf SK Troen, 28-30). Denne observasjon tilsvarende den nytestamentlige språkbruk om fresen.
2. Prioritet har forsvaret for rettferdiggjørelsen i *avgrenset* mening (frifinnelsen) – mot den omfattende mening om betinget nåde. Hvor dette trosforsvar blir forsømt, eller ligger nede, går skjelningen tapt og kirken ligger åpen for sidestilling av frifinnelse og fornyelse. Da lar man lovgjæringer –blant dem troen! - fremstå som supplement til Kristi lovoppfyllelse og offerdød. FC Ep 3:7-8, SD 3:18-21, 39.
3. Om språkbruken, Apol 4:76-78, 12:58, FC SD 3:17-22. Gud erklærer synderen rettferdig, som tror at Gud er ham nådig på grunn av mellommannen Kristus, Apol 4:230.
4. En definisjon av den tilregnede rettferdighet er kommentaren til Rom 5:1 i *Apol 4:305: "På dette sted betyr "rettferdiggjøre", ifølge rettslig språkbruk, å frikjenne en skyldig person og erklære ham rettferdig, og å gjøre dette på grunn av en annens rettferdighet, nemlig Kristi. Hans fremmede rettferdighet er det som blir meddelt oss ved troen."* Jf Apol 4:86, 252, 21:19.
5. Å motta syndenes forlatelse er det samme som å bli rettferdiggjort, Apol 4:76.
6. Ordet "rettferdiggjøre" betyr å avløse, dvs frikjenne fra synd, FC Ep 3:7, SD 3:30.
7. "Derfor betyr ordet *rettferdiggjøre* her å erklære rettferdig og befri fra synden og frikjenne fra syndens evige straff for Kristi rettferdighets skyld, som av Gud blir tilregnet troen, Fil 3(9). Denne bruken og betydningen av dette ordet er vanlig i /.../ Den hellige Skrift.» FC SD 3:17 (sit Ord 17:15, Jes 5:22f, Rom 8:33).
8. "Å motta syndenes forlatelse er å bli rettferdiggjort, ifølge det som står: "Salige er de som har fått sine misgjæringer forlatt", Sal 32,1 (Apol 4:76).
9. - "rettferdiggjørelse er forsoning for Kristi skyld, at vi blir rettferdiggjort ved tro" (Apol 4:148).

Til selvstudium: CA 4 og 5, 24:28. Apol 4:75-121, 176-178, 258, 395, 13:8, 21:19, 27:11. FC SD 3:4, 9, 14-15, 29-30, 56-58. (1 Kor 1:18-21, 2:1, 4, 9f 13ff. Rom 1:22. Åp 13:8.)

Konklusjon:

Troens rettferdighet består i Kristi lidende lydighet – og ingenting annet. Men blir troens rettferdighet forkynt med forbehold om fornyelse i gode gjerninger, da forkynter man et annet evangelium, og «Guds nådeord» er avskrevet (Apg 20:32) til fordel for selvberging med Guds hjelp.

Det var gjennom studier i Det gamle testamente Luther oppfattet den rettferdighet som evangeliet åpenbarer uavhengig av loven. Uten begrunnelsen i Det gamle testaments Kristus-vitnesbyrd, blir evangeliet om rettferdiggjørelsen lett «et annet evangelium» (Gal 1:8), tilpasset menneskers behov og moderne økumenikk.

Gud er virksom med lov og evangelium. Med ytre midler – med «nådemidler» - skaper Gud den situasjon da et menneske anvender Kristi lidende lydighet på seg selv – og tror. Av grunnleggende betydning for troen er den *hendelsesrekke* som begrunner forholdet mellom nådemidlene:

- (1) *Kristi rettferdighet* begrunner Guds forsoning med verden i hans død.
- (2) *Kristi oppstandelse* stadfester vår rettferdiggjørelse i Kristi lidende lydighet.
- (3) *Dåpen til Jesu død er rettferdiggjørelsens sakrament*: Den rettferdighet som evangeliet åpenbarer uavhengig av loven, blir tilregnet den enkelte i dåpen. Med denne gave lever en kristen i omvendelse og tro på dåpens grunn.
- (4) *Absolusjonen* – meddelt den enkelte i privatskriftemålet, stadfester Guds nådepakt, gitt i dåpen.
- (5) *Herrens Hellige Nattverd* er troens fest for Jesu venner. Kikens samfunn i alterets sakrament foregriper Lammets bryllupsmåltid i Guds fullendte rike.

Denne hendelsesrekke begrunner troens rettferdighet, som er blitt åpenbart ved evangeliet uavhengig av lov.

Til selvstudium i bekjennelsesskriftene:

(Her begrenset til den rettferdighet som evangeliet åpenbarer uavhengig av lov.)

1. "de blir rettferdiggjort uten vederlag, for Kristi skyld ved troen, når de tror at de blir tatt til nåde, og at syndene blir forlatt for Kristi skyld, *han som ved sin død har gjort fyllest for våre synder*. Denne tro tilregner Gud som rettferdighet for seg, Rom 3 og 4". (CA 4. Kursiv her.)
2. Troens gjenstand er Kristi person og verk. Verket må ikke skilles fra personen – eller omvendt: Guds frifinnelsesdom mottas i tro for Kristi skyld, SD 3:13-14 (Apol 4:45-46, 48, 79, 101, 112,).
3. Den rettferdighet som Den Hellige Ånd tilbyr oss i evangeliet og sakramentene, er Kristi frivillige lydighet, lidelse og oppstandelse i vårt sted. Han er årsaken til at Gud forlater synden, ser på oss som hellige og rettferdige, og gjør oss evig salige, FC SD 3:14-16. Se CA 3:2f.
4. "Fra denne artikkel kan man ikke vike eller gi etter, om så himmel og jord og det som ellers ikke vil bestå, styrtet sammen. For det "er intet annet navn, som vi kan bli salige ved, sier St Peter Apg 4 (12). "Og ved hans sår har vi fått legedom" (Jes 53:5). Og av denne artikkelen avhenger alt det som vi lever og lærer mot paven, djevelen

og verden. Dette må vi være fullvisse om og ikke tvile. Ellers er alt tapt og paven, djvelen og alt som er mot oss, beholder seieren og får rett" (SA B 1:5).

5. Kristus er Guds "fremmede" rettferdighet, som gis oss ved troen, Apol 4:305, 24:12 (ref Rom 5:1).
6. Rettferdigheten i Kristi lydighet blir tilregnet oss, FC Ep 3:4, jf 21, SD 3:14-16. - Denne *tilregnede* rettferdighet må ikke blandes sammen med den *tilegnede* eller påbegynte rettferdighet (Guds vesensmessige rettf), FC SD 3:23-25, 30, 32.
7. Kristus tar loven i sin hånd og utlegger den åndelig, dvs åpenbarer Guds vrede over alle syndere, og hvor stor den er, FC SD 5:10.
8. Den rette kunnskap om Kristus som vår mellommann og forsoner, stiller hans velgjerninger opp mot Guds vrede, Apol 4:46, 126, 159, 256.
9. Troen stiller ikke frem våre fortjenester og vår kjærlighet mot Guds hellige vrede over synden. Troens tilflukt er *Guds nådige løfte, og dens forsvar vår mellommann og stedfortreder Kristus*. CA 4 viser til Rom 3-4. Apol 4:40, 46, 80f, 231. FC SD 3:37-41.
10. "troens rettferdighet for Gud består kun i forsoning av nåde eller forlatelse for syndene /.../ Derfor tror, lærer og bekjenner vi at *hele Kristi persons hele lydighet, som han har vist Faderen for oss, like til den mest forsedelige død på korset, blir regnet oss til rettferdighet*", FC SD 3:30, samme 9, 14, 56.
11. "så ofte som vi snakker om den rettferdiggjørende tro, må vi vite at disse tre ting hører sammen: *Løftet selv, det at løftet er ufortjent, og Kristi fortjeneste som løsepenge og forsoning*» (Apol 4:53).
12. All vår rettferdighet må søkes "*utenfor oss*", FC SD 3:55, jf Ep3:4. Merk Luther om samme sak, SK Troen, 38,
Om menneskets situasjon overfor Gud, og *Guds initiativ*, se Apol 4:40, 46.
13. CA 3:2-5 og CA 4 (tysk tekst) viser til Kristi lidelse. Godtgjørelsen for Gud består i Kristi lidende lydighet. Ved evangeliet meddeler Gud denne fremmede rettferdighet, som er den hele Kristus i hans frivillige lydighet som sann Gud og sant menneske, Apol 4:305f, jf FC Ep 3:3, SD 3:4, 55.
14. Gud tilregner oss den fremmede rettferdighet, som ingenting annet er enn "*tilgivelse for syndene og Guds nådige antagelse av fattige syndere for Kristi lidelses og fortjenestes skyld*", FC SD 3:54.
15. Troens visshet hviler alltid hos mellommannen Kristus, *i tillit til hans lidende lydighet*, Apol 4:118, 163, FC SD 3:9.
16. De som ikke forkynner årsaken til troens visshet, tilintetgjør evangeliet om Kristi rettferdighet og løftet om syndenes forlatelse av nåde, Apol 4:120f.
17. Kun troens rettferdighet *i Kristus* gir rett kunnskap om Gud, Apol 4:204, FC SD 3:11.
18. Guds rettferdighet *i Kristus* mottas kun ved tro. I **Apologien artikkel 4** nevner Melancton fire grunner til det (e *Robert D Preus*):
  - a. En frifinnelsesdom og et løfte kan bare mottas i tro, 61-72.
  - b. På grunn av vantro og annen synd, fortjener ikke mennesket annet enn Guds vredesdom, og ingenting godt fra ham, 29-43.
  - c. Guds lov frelser ingen. Loven kan fremme ytre orden og disiplin, 22-28, men bringer alltid med seg anklager og frykt, 37-38, 257, 285.

d. Ingen kan lyde loven og bli rettferdiggjort ved den, men *evangeliet forteller at vi er frifunnet av Guds nåde for Kristi skyld*, 43-46, 157-158, 196. Dette budskap er den sanne trøst mot døden og dommen, 85, 118, 148, 382.

”Den som nå *vet* at han ved Kristus har en nådig Fader, han kjenner i sannhet Gud, han *vet* at Gud har omsorg for ham, kan kalle på ham og er - kort sagt, ikke uten Gud, slik som hedningene”, CA 20:24.

Martin Chemnitz: ”Dette ene lærestykke fremfor alt skiller kirken fra alle øvrige mennesker og deres overtro. /.../ Om dette punkt fordunkles, forvrenses eller omstyrtes, er det umulig å bevare læren rent i andre stykker” (Loci II, 545f).

E-post: kaare.svebak@gmail.com